

GŁOS LUBAWSKI

POLSKO-KATOLICKA GAZETA BEZPARTYJNA NA POWIAT LUBAWSKI I OKOLICE

Wychodzi trzy razy tygodniowo, we wtorek, czwartek i sobotę.

Przedpłata: miesięczna wynosi 80 groszy z doręczeniem 1 złoty, kwartalna wynosi 2,40 zł. z doręczeniem 3,00 zł.
W wypadkach nieprzewidzianych, spowodowanych siłą wyższą, (przeszkód w zakładzie, złozenia pracy i t.p.) abonent nie ma prawa żądać niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia: za ogłoszenie od wiersza 1 mm. na str. 6-lin. 15 gr. na str. 3-lin. 50 gr. ogłoszenia drobne słowo 20 gr.
Za ogłoszenia redakcja nie odpowiada.
Telefon Nr. 59. Konto czekowe P.K.O. Nr. 145266.
Członkami drukarni B. Miłoszewskiego w Nowemmieście n. Drwęcą.

Rok II.

Nowemiasto n. Drwęcą, czwartek 24 stycznia 1935 r.

Nr. 11.

Konsekwentna postawa polskiej polityki zagranicznej w Genewie.

Dnia 13 września ub. r. oświadczył w Genewie minister Beck:

Do czasu wprowadzenia w życie powszechnego, jednolitego systemu międzynarodowej ochrony praw mniejszości, rząd polski od dnia dzisiejszego nie będzie współpracował z organami międzynarodowymi w zakresie kontroli nad stosowaniem przez Polskę słusznego i równego traktowania mniejszości.

Na porządku obrad Rady Ligi Narodów znalazła się znów „skarga“ na Polskę. Jedną z tych uprzykrzonych i małostkowych, jakby za uszy wywleczonych — jedna z takich, które dawnymi laty masowo skierowywano nad Lemana, by stawiać Polskę w opinii świata w sytuacji „krzywdzicielki“ mniejszości narodowych. Wniósł ją poseł na Sejm nasz p. Graebe, jeszcze w maju r. ub. a więc przed oświadczeniem min. Becka. Chodziło w niej o rzekome pokrzywdzenie niemieckich szynkarzy, o pono niesprawiedliwy dla nich podział koncesji na wyzysk napojów alkoholowych na Pomorzu.

I oto, gdy obecnie na posiedzeniu Rady Ligi jej przewodniczący Towlik Ruszdi Aras zapowiedział przystąpienie do obrad nad tą kwestją — delegat Polski, min. Tytus Komarnicki opuścił salę obrad. Fotel polski pozostał pusty...

Było to zademonstrowanie wobec całego świata, że Polskie oświadczenie z 13 września zostaje zrealizowane w czyn, że Polska nie bierze udziału w żadnym załatwieniu wpływających do Genewy petycji czy zażaleń mniejszościowych, póki nie zostanie spełniony jej postulat „generalizacji“ systemu obrony mniejszości.

Ale na tem samym posiedzeniu Rady Ligi miał miejsce jeszcze jeden incydent, na który trzeba zwrócić uwagę i jego znaczenie podkreślić.

Bezpośrednio po szynkarzach niemieckich w Polsce klientem Rady Ligi był książę Pszczyński. Od czterech lat zarzuca on Genewę stosom papierów, w których przedstawia, jak bardzo go Polska krzywdzi, domagając się, aby w sprawach podatkowych stosował się do przepisów, obowiązujących wszystkich obywateli Państwa. Johann Hohenberg, Fürst von Pless stoi bowiem na stanowisku, że jest już dość wielkim zaszczytem dla Polski, że posiada tak znakomitego obywatela — wobec czego władze skarbowe nie powinny dopominać się u niego o podatki, tolerować wywożenie przezeń milionów z dochodów jego przedsiębiorstw zagranicę — a już zbrodnią o pomstę do Genewy wołającą jest, jeśli urząd skarbowy ośmiela się Jaśnie Księciu posłać egzekutora, by wyekzekwował należne odeni zaległości podatkowe.

Gdy więc Rada Ligi zajęła się plikiem skarg księcia Pszczyńskiego — delegat Polski zajął miejsce przy stole obrad. Dlaczego opuścił je podczas rozpraw nad skargą posła Graebego, a uczestniczył w rozprawach nad zażaleniami pana na Pszczyńskie?

Bo sprawy, rozgrywane się na terytorjum Śląska — i to zarówno polskiego jak i niemieckiego, — ewentualne spory, wynikłe na tym terenie między mniejszością polską na Śląsku niemieckim i mniejszością niemiecką na Śląsku polskim, — zostały objęte konwencją dwustronną polsko-niemiecką, zawartą w r. 1922, a Polska każdy układ dwustronny, dobrowolnie zawarty, respektuje i nie zamierza wcale uchylać się przed konsekwencjami, płynącymi z takiego układu.

Dlatego też nasz delegat genewski zajął miejsce przy stole obrad, gdy Rada Ligi zajęła się zażaleniami ks. Pszczyńskiego.

Oczywiście pretensje tego „magnata, lekceważącego sobie obowiązki wobec Państwa i z

Proces Łódzki odstania otchłan moralnej deprawacji.

Jak to było w dniu 3 maja 1934 r.

Przed sądem w Łodzi toczy się proces, który jaskrawo naświetla, jak w praktyce wygląda stosowanie jednej z naczelných dewiz endecji: „Bóg i Ojczyzna“.

Było to dnia Trzeciego Maja... Na uroczystość spieszyli patrzyli do kościoła. Chcieli Bogu złożyć dzięki, że w wolnej już Ojczyźnie mogą obchodzić dzień wspomnienia podniosłego aktu, który Konstytucja z marca 1921 r. uznała za święto — narodowe. Do kościoła udały się nie tylko tłumy ludności, ale również i przedstawiciele władz państwowych. Przybył wojewoda, generał, dowodzący garnizonem i inni dygnitarze, przybyli najpoważniejsi przedstawiciele społeczeństwa.

Ale przybyła również i — miejscowa endecja. Przybyła pod kościół i do kościoła... uzbrojona. W pałki, drągi żelazne, kastety, rewolwery. Przybyła, by zmacić uroczystość narodowo-kościelną, by tłumom wiernych dać pokaz... rozgrywki partyjnej u wrót świątyni i w dzień święta narodowego.

Odrażające tło procesu

Oceenie garść warchołów zasiadła na ławie oskarżonych i oczekuje wyroku władz sądowych.

Ale nie tylko makabryczne tło, które zawiodło tych ludzi przed szranki sądowe, budzi zgrozę. Również i sam przebieg procesu, zeznania oskarżonych, występy powołanych przez nich świadków odwodowych.

I to może jest najsmutniejsze w tym procesie, najbardziej odrażające.

Są bowiem w zmaganiach politycznych i społecznych dwa typy ludzkie. Jeden — to działacz, wewnętrznie przekonany o słuszności swej idei, człowiek, śmiało w jej obronie występujący, jako stawkę wnoszący swój honor, swe życie, gotów każdej chwili do wysunięcia konsekwencji ze swych postępów, gotów cierpieć za ideę.

Ale jest i drugi typ. Człowiek nie posiadający odwagi ponoszenia następstw za swe czyny, zuchowaty tylko do momentu, kiedy trzeba dać świadectwo prawdzie... Złapany na gorącym uczynku tchórzliwie wypiera się wszystkiego w sposób niegodny i śmieszny, będzie się posługiwał fałszywymi świadkami

zarliwością, godną lepszej orientacji, pieniactwem się przed forum genewskim — zostały całkowicie uchylone. Jednocześnie Rada Ligi przyjęła raport specjalnego komitetu, który przestudjował całokształt zażaleń pszczyńskich, że „zarządzenia polskich władz skarbowych nie zawierały niczego, co mogłoby być uważane za krzywdzące traktowanie p. von Pless jako członka mniejszości narodowej“.

Przebieg posiedzenia Rady Ligi, na którym obie sprawy — „alkoholowa“ i „pszczyńska“ — były przedmiotem obrad, pozwala wysnuć z punktu widzenia polskiego wniosek:

Polska respektuje każdą umowę, którą zawarła i która jest skonkretyzowana. Świadczy o tem właśnie obecność polskiego delegata w chwili, gdy na porządku obrad Rady Ligi znalazła się sprawa, będąca w związku z zawartą w r. 1922 polsko-niemiecką umową.

Ale polska nie na wiatr rzuciła oświadczenie, że nie będzie współpracowała w kontroli międzynarodowej, dotyczącej narzuconego nam, a nie obowiązującego wszystkich państw traktatu.

W postawie, zajętej przez Polskę i w jednej i drugiej sprawie, była zatem planowość i konsekwencja. Z faktem tym musi się liczyć każdy, kto chce ocenić linię naszej polityki zagranicznej. I to zarówno każdy w kraju, jak i poza nim.

i będzie szukał takich „obrońców“, którzyby go z jakichś formalnych czy proceduralnych względów uchronili przed karą.

Z takim elementem mamy do czynienia w obecnym procesie łódzkim. Marny widok tych oskarżonych — i marniejszy jeszcze powołanych przez nich świadków, choćby nawet przybranych w sutannę, a pod nią mających serce, bijące tylko w takt partyjnych hasań.

Deprawacja charakterów głównym przedmiotem w „szkole endeckiej“

I tu docieramy do owej deprawacji charakterów, która zdaje się być głównym przedmiotem nauki w „szkole endeckiej“. Ruszyć w odwieczny hurmem w dzielnicę handlową, wybić szyby, uszkodzić towar — i rozpierchnąć się, a po ujęciu udawać niewiniątka — to potrafią ludzie z tej „szkoły“, to również jedno z „świadectw“ tej szkoły. Zmacić uroczystość narodowo-kościelną, wywołać bezecną awanturę, przyjść do świątyni z instrumentami ulicznych burd, a potem próbować się wykreślić, a przed sobą postawić galerję więcej niż podejrzanych co do prawdomówności „świadków“ — to widowisko, które daje proces w Łodzi.

„Bóg i Ojczyzna“ — z hasłem tem „szedł „Obwiepol“ w masy społeczeństwa. „Praworzadność“ — ze słowem tem prasa endecka siliła się uzyskać popleczników dla endecji.

Oba zawołania były świadomym fałszem.

Proces w Łodzi unacznił to w całej pełni. Bez względu na to, jaki sąd w Łodzi wyda wyrok i jaka kara spotka oskarżonych — w oczach społeczeństwa są oni moralnie potępieni.

Dochód z krakowskiego przedstawienia występu Jana Klepury.

Komitet budowy Muzeum Narodowego zrobił szczegółowe rozliczenie z dochodu, jaki uzyskano z występu Jana Klepury w Operze Krakowskiej. Po potrąceniu z dochodu 14.716,20 zł. kosztów tego przedstawienia w kwocie 1.328,34 zł. przelano na fundusz budowy Muzeum 13.387,86 zł.

W kwocie tej mieści się również datka Polskiego Radja, które wpłaciło kwotę 2.000 złotych.

Jak wiadomo nasz znakomity śpiewak ofiarowując królewskim gestem swój występ na rzecz budowy Muzeum Narodowego, zgodził się również na transmisję Polskiego Radja, rezygnując z honorarium a godząc się jedynie na złożenie datki 2.000 zł., przez Dyрекcję Polskiego Radja na rzecz Komitetu Budowy Muzeum Narodowego.

Do kwoty 13.387,86 zł. dochodzą składki uzyskane z datków Czytelników IKC, które już dochodzą kwoty 3 i pół tysiąca złotych, a jeszcze nie zostały zamknięte, oraz składki wpłacone wprost do Komitetu Budowy Muzeum Narodowego oraz składki, uiszczone do Polskiego Radja.

Dwie tragedje na oceanie.

Duński statek w płomieniach — parowiec angielski rozpadł się na dwie części.

Według sygnałów radiowych przejętych przez parowiec amerykański „City of Norfolk“ na parowcu duńskim „Astra“ płynącym przez Atlantyk, nastąpił wybuch. Okręt stanął w płomieniach i zaczął wysyłać rozpaczliwe sygnały S. O. S.

Pożar ugaszony został przez przybyłe na pomoc okręty dopiero po 6-godzinnej akcji ratowniczej.

Parowiec angielski „Kenkerry“, który rozesał sygnały, wzywające pomocy, rozpadł się na dwie części. 28 ludzi załogi zdołano uratować, Kapitan, który do ostatniej chwili pozostawał na pokładzie statku, utonął.

Niepokojące wiadomości o zbrojnym zatargu niemiecko-litewskim.

RYGA, 20. 1. Cała prasa litewska na wybitnych miejscach podaje komunikat urzędowej Litewskiej Agencji Telegraficznej, streszczając informacje urzędowego organu włoskiego „Itali“, treści następującej:

„Z Prus Wschodnich donoszą o intensywnym przygotowaniu wojennym.

Ściągnięto wzdłuż granicy trzy dywizje wojsk niemieckich w pełnym przygotowaniu wojennym z oddziałami zmotoryzowanymi, 32 kompanie oddziałów szturmowych S. A. i 8 kompanij S. S.

Litwini mają tylko kilkadziesiąt angielskich i francuskich armat, pewną liczbę rosyjskich dział 116 milimetrowych i niewielką ilość samolotów bojowych.

Zarządzenia niemieckie skłoniły Litwę do zmiany swej organizacji wojskowej. Wydana

została ustawa, że prezydent republiki jest najwyższym wodzem armji

Proces kłajpedzki trwa nadal. Obawiają się nowych konfliktów.

Angielski charge d'affaires w chwili obecnej znajduje się w Kłajpedzie, gdzie usiłuje osiągnąć rozstrzygnięcie pokojowe konfliktu litewsko-niemieckiego.

Angielski attache wojskowy wyjechał z Rygi do Kowna, aby informować o sytuacji.

Moskwa uważnie śledzi za wypadkami.

Naczelnik litewskiego sztabu gen. odbył konferencję z naczelnikami sztabów głównych Lotwy i Estonji.

Rząd estoński zawiadomił, że nie sprzeciwiałby się transportowi wojsk sowieckich przez swe terytorjum. Widocznie dojrzejają poważne wypadki.

Wzmocniony rozmach propagandy hitlerowskiej w Czechosłowacji.

Niemcy w Czechosłowacji podnoszą głowę.

PRAGA. W praskich kołach rządowych coraz większe zaniepokojenie wywołują wiadomości o wzmagającej się propagandzie narodowo-socjalistycznej w północno-zachodnich Czechach t. zw. okręgu sudeckim, zamieszkałym prawie całkowicie przez mniejszość niemiecką. Coraz częściej odbywają się tam masowe zebrania o charakterze niemiecko-patriotycznym, przyczem agitatorom narodowo-socjalistycznym sprzyja tu okoliczność, iż w okolicach tych kryzys gospodarczy szaleje ze zdwojoną potęgą, co zresztą jest w niemałej mierze winą czynników rządowych.

W niedzielę odbył się w Marienbadzie znowu wielki wiec, który pod względem liczby

uczestników, jak również agresywnej treści przemówień, przewyższył wszystkie odbyte w ostatnim czasie zgromadzenia organizacji niemieckich. Głównym mówcą był poseł niemiecki do parlamentu czechosłowackiego, Wegreiner, który nawiązując do niemieckiego zwycięstwa plebiscytowego w Saarze, oświadczył, iż Niemcy sudeccy już mają za sobą dwa podobne plebiscyty, albowiem spisy ludności w latach 1920 i 1930 wykazały ponad wszelką wątpliwość niemiecki charakter tego kraju.

Z kolei mówca zaatakował w ostrych zwrotach rząd czeski, zarzucając mu niedotrzymanie zobowiązań wobec mniejszości niemieckiej, wynikających z traktatu wersalskiego.

z Ukraińcami przeciwko żydom. W końcu podnosi największy zarzut przeciw prof. Grabskiemu, stwierdzając, że nie można już liczyć na niego bez zastrzeżeń. Według opinii autora uczucia osobiste przeważają u niego nad sprawą publiczną.

Normalizacja stosunków Polski z Gdańskiem.

BERLIN 20 stycznia. Cała prasa niemiecka podaje obszernie streszczenie mowy prezydenta senatu gdańskiego Greisera na piątkowym posiedzeniu Rady Ligj. Ustęp dotyczący stosunków polsko-gdańskich ogłoszony został przez wszystkie dzienniki tłustym drukiem.

Urzędowa „Diplomatisch-politische Korrespondenz“ podkreśla, że przedstawiciel Polski potwierdził bez zastrzeżeń poprawność i lojalność zachowania statutu gdańskiego. Przez zlikwidowanie w bezpośrednich rozmowach polsko-gdańskich większej części spornych kwestyj, udało się doprowadzić do normalizacji stosunków.

Deficyt Rzeszy 2.058,2 milj. mk.

BERLIN, 20 stycznia. Według sprawozdania ministerstwa finansów Rzeszy, budżet (zwyczajny i dodatkowy) państwa niemieckiego wykazywał z końcem listopada ub. r. deficyt w wysokości 2.058,2 milj. mk. W sumie tej mieści się już niedobór z budżetu roku poprzedniego w kwocie 1.790 milj. marek.

Min. Beck powrócił do Warszawy.

WARSZAWA. W poniedziałek wrócił do Warszawy z Genewy min. spraw zagr. p. Beck, w towarzystwie szefa swego gabinetu p. Dębickiego, jego zastępcy p. Sokołowskiego i sekretarza osobistego p. Frydycha.

Na dworcu oczekiwała p. ministra tylko małżonka p. Jadwiga Beckowa. Oficjalnego przyjęcia nie było.

P. minister czuje się już zupełnie zdrow. Jednak jeszcze przez kilka dni pozostanie w mieszkaniu i nie będzie urzędował.

Endecy kłócą się Młodzi endecy „bombardują“ starego endeka p. Stanisława Grabskiego.

LWÓW. W publicznej dyskusji na temat programu Stronnictwa Narodowego oraz ostrej polemiki z nieporozumień wśród członków Stronnictwa Narodowego w „Kurjerze Lwowskiem“ zabiera głos jeden z młodszych działaczy, Marjan Rojek.

W artykule swoim p. Rojek ostro krytykuje prof. St. Grabskiego, zarzucając mu, że dyskusję nad sprawami czysto wewnętrznymi stronnictwa przeniósł na teren publiczny, z wielką szkodą dla Stronnictwa. Wystąpienie prof. Grabskiego — stwierdza autor artykułu straciło cechy dyskusji, prowadzonej między przyjaciółmi i stało się powodem wielkiego zagniewania w Stronnictwie.

Następnie polemizuje z prof. St. Grabskim, który postawił zarzut, że obóz polski łączy się

Dziesiąty Marzec.

18

P O W I E Ś Ć.

(Ciąg dalszy).

— To dziwne! — zauważyłem. — A jak to było z ową młodą dziewczyną, Mary Oakes?

— Nie widziałem jej wcale.

— Jeszcze dziwniejsze! — zawołałem. — Tylko przez wzgląd na nią nie pozwolił mi sir Karol towarzyszyć tobie, obawiając się, że obecność kogoś obcego przy badaniu ciała mogłaby tej dziewczynie sprawić pewną przykrość.

— Mary Oakes zbyt była słabą, aby być obecną przy całej tej sprawie. Tak nam przynajmniej doktor powiedział.

Czy i ty wierzysz w nieszczęśliwy wypadek? — zapytałem po chwili.

— Nie, — brzmiała stanowcza odpowiedź Rogera.

— Czemu nie?

Bo jestem przekonany, że stryj nie rewidował rewolwera po drodze tylko w domu.

— Więc uważasz, że wyrok jury jest słuszny?

— Nie!

— Czemu nie? — spytałem zdziwiony.

Roger wahał się przez chwilę, nie wiedział czy ma powierzyć mi swoje myśli, w końcu

jednak podniósł głowę i rzekł cicho lecz dobitnie;

— Mam pewne podejrzenie — bardzo silne podejrzenie, lecz nie mam dowodów. Jestem przekonany, że stryj Stanley padł ofiarą zbrodni.

— Wielki Boże! Skąd takie myśli okropne! I kogo podejrzewasz o to?

— Tego nie chciałbym ci dziś powiedzieć. Odpowiedz ta nie podobała mi się naturalnie — bymbył dał nie wiedzieć co za to, gdybym był wiedział kogo Roger podejrzewa o popełnienie takiej zbrodni! Ale pomimo usilnych moich próśb nie chciał mi tego powiedzieć.

— Dopóki nie mam dowodu, — rzekł, — dopóty muszę milczeć, a zresztą, jeżeli podejrzenie moje jest uzasadnione, to bez wątpienia będzie legiej, jeżeli ty i ja — każdy na swój sposób, starać się będziemy o wyjaśnienie zagadki.

Nie pytałem go już teraz o nic, wiedząc, że wszystko byłoby daremne.

Podczas kiedy nazajutrz siedzieliśmy przy śniadaniu, zaszczylił nas sir Karol swoją wizytą.

— Chciałem zajrzeć do ciebie, kuzynie, — rzekł, jak zawsze, prędko i niewyraźnie. — Uważałem, że wczoraj bardzo byłeś rozdrażniony.

— O czuję się zupełnie dobrze, — odrzekł Roger spokojnie,

Miesiąc Luty się zbliża!

Należy się pospieszyć z odnowieniem **Przedpłaty** na miesiąc luty. P.P. listowi przyjmują przedpłatę za „GŁOS LUBAWSKI“ do 25 stycznia. Cena przedpłaty tylko 1 złoty.

Przemówienie gen. Góreckiego do kombantów we Francji.

PARYŻ. Generał Górecki, przewodniczący Polskiego Związku Obrońców Ojczyzny i honorowy prezes FIDAC, wygłosił w Danai i a bankiecie, w którym wzięli udział byli kombataneci polscy i francuscy przemówienie, w którym podkreślił, że stosunki Francji i Polski powinny się oprzeć na zasadzie wzajemnej ufnosci. Zaufanie obu krajów, oświadczył generał Górecki, jest i powinno być silne z powodu łączących je węzłów moralnych. Francja nie powinna się niepokoić paktem o nieagresji, który Polska podpisała z narodami sąsiadującymi na wschodzie i zachodzie. Pakty te niczego nie ukrywają. Polska niczego nie ustąpiła i niczego się nie wyrzekała, ale tylko dała tym sąsiadom przeświadczenie, że należy się z nią liczyć, a w razie gdyby ją zaatakowano, że potrafi się obronić. Kończąc swoje przemówienie, generał Górecki wznosił toast na cześć armji francuskiej.

Olbrzymie afery korupcyjne w ministerstwach czechosłowackich.

Aresztowanie wysokich urzędników. Pięć milionów koron łapówek.

PRAGA, 21. I. Wielkie poruszenie wywołało tu wykrycie trzech olbrzymich afier korupcyjnych, w które wmieszane są znane osobistości piastujące wysokie stanowiska urzędowe.

Pierwsza z tych afier wykryto w ministerstwie komunikacji, gdzie stwierdzono, że zatrudnieni w dziale zamówień i zakupów urzędnicy brali w ciągu ostatnich lat grube łapówki od różnych firm wzamian za uwzględnienie ich ofert i dostaw.

Identycznych nadużyć dopuszczali się również wyżsi urzędnicy w ministerstwie robót publicznych oraz w wydziale budowlanym praskiego urzędu krajowego.

We wszystkich trzech urzędach dokonano w ostatnich dniach kilkunastu aresztowań oraz skonfiskowano przeszło 200.000 koron, pochodzących z łapówek. Jak słyhać, ogólna suma łapówek, pobranych przez wmieszanych w te afery urzędników, przekracza 5 milion. koron.

Znamiennem jest, że władze nadzorcze dopiero obecnie po upływie dwóch tygodni od chwili wykrycia nadużyć, wydały pierwszy lakoniczny komunikat w tej sprawie.

Wynik dalszych dochodzeń trzymany jest w ścisłej tajemnicy urzędowej.

Orzeczenie Sądu Najwyższego w sprawie wstrzymania eksmisji.

WARSZAWA, Sąd Najw. przy rozpatrywaniu spraw o eksmisję wydał doniosłe orzeczenie o prawie do moratorium mieszkaniowego.

Izba I-sza cywilna Sądu Najwyższego ustaliła, iż bezrobotny może korzystać z moratorium mieszkaniowego, mimo że zaległość komorniana powstała jeszcze w czasie, gdy nie był bezrobotnym.

Zasadnicze tezy zapadły w sprawie nędzy wyjątkowej, usprawiedliwiającej zaległość w komornem.

Sąd najwyższy uznał, że o ile lokator pracuje najwyżej po kilka tygodni rocznie, nie stanowi to wypadku nędzy wyjątkowej. Sytuację taką uznać należy za nędzę trwałą.

W innym orzeczeniu Sąd stanął na stanowisku, że nędza trwałą nie usprawiedliwia zaniechania opłacania czynszu najmu.

— Tem legiej! Mam dziś dużo pacjentów dużo zajęcia! Całą wiejską praktykę mam na mojej głowie.

— Czy Jorrocks już odjechał? — spytałem.

— Tak, do Exeter, chce przez kilka dni wypocząć. Ostatecznie dam sobie radę i bez niego. Tak — co chciałem ci powiedzieć, Rogerze, — aha — Mary Oakes nie może cię dziś przyjąć.

— Byłeś już u niej?

— Tak. Biedna! Odczuwa niezmiernie to — co się stało! Radziłem jej, aby wyjechała na pewien czas, ale uparta, nie chce. Nie chce w żaden sposób wyjeżdżać z Cranby-Croft. Muszę jechać dalej. Zegnam cię!

Uklonił się i wybiegł.

— Sir Karol uważa mnie rzeczywiście za nerwowego pacjenta, — rzekł Roger z szyderczym uśmiechem. — Czy wyglądam jak człowiek chory, Alfredzie?

Zaprzeczyłem mu żywo. Mógł być zmęczony i rozdrażniony, ale nerwowym nie był wcale.

W ciągu dnia rzekł do mnie Roger:

— Nie chciałbyś wrócić do Londonu? Pogrzeb stryja odbędzie się pojutrze — zupełnie cicho, nie chciałbym cię więc odrywać dłużej od twej pracy w mieście.

Ciąg dalszy nastąpi.

Kronika.

Nowemiaso, dnia 23. stycznia 1935 r.

Środa Hdefonsa
Czwartek Tymoteusza
Piątek Nawrócenie św. Pawła Ap.
Słońca: wschód o godz. 7.30 zachód o godz. 16.05

Z miasta i powiatu.

Bazar Tow. Pań Miłosierdzia.

Nowemiaso. Dorocznym zwyczajem Tow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo w Nowemiasie, urządziła w niedzielę dnia 3 lutego br. na sali Hotelu Centralnego Bazar o bardzo urozmaiconym programie. Wobec tego iż czysty zysk z tej imprezy przeznaczony jest na cele dobroczynne, społeczeństwo miasta i okolicę poprze niewątpliwie jak co roku powyższy wieczorek przez gremjalny w nim udział i składanie darów do bufetu.

Wielka zabawa fantowa.

Lubawa. Stowarzyszenie Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo, urządziła dnia 10. lutego wielką zabawę fantową połączone z podwieczorkiem rodzinnym, koncertem i różnymi niespodziankami. Ciągnięcie loterii odbędzie się w sali p. Kowalskiego o godz. 16-tej. Na imprezę tę już dziś zwracamy uwagę Szanownego Obywatelstwa miasta naszego i okolicy. Spodziewamy się że i tym razem doznamy poparcia Szanownych Państwa, jak to zwykle bywało w naszych poczynaniach, abyśmy podczas panującej zimy mogły nieść pomoc naszym ubogim bliźnim w myśl naszego św. Patrona. Prosimy jaknajprzejmiej o fanty, o dary do bufetu i zarazem w kupowaniu losów naszej loterii po 50 gr. za sztukę. Przy tej sposobności zaznacza się że fanty są już niektóre bardzo ładne i wartościowe, a szans wygrujących jest dużo, bo każdy drugi los wygrywa. Wobec powyższego prosimy jeszcze raz o łaskawe poparcie.

Zarząd.

Powstanie nowego Koła Zw. Rezerwistów.

Złotowo. Kilku obywateli Złotowa nosiło się już od dłuższego czasu z zamiarem powołania do życia organizacji mającej na celu podtrzymywanie ducha żołnierskiego, lecz organizacji takiej, która nie miałaby podłoża politycznego i nie była szkołą wychowania partii politycznej jakto było dotychczas, że kto nie szedł po myśli i woli dyktatorów partyjnych był odsądzany od czci i wiarę. W celu urzeczywistnienia wyżej podanego zamiaru zebrała się pewna liczba obywateli i przy udziale członków zarządu Związku Rezerwistów koła Lubawskiego Wiceprezesa Zapolskiego i sekretarza Lipperta z Lubawy, utworzono placówkę Związku Rezerwistów. Na członków zapisało się 19 obywateli.

Jako kierownika placówki wybrano jednoznacznie rolnika Anastazego Neumanna. Jest nadzieja i pewne widoki, że liczba członków się w krótkie podwoi.

Walne zebranie Kółka Rolniczego.

Omule. W niedzielę dnia 20 stycznia odbyło się walne zebranie Kółka Rolniczego, na które przybyli prawie wszyscy członkowie w liczbie 37.

Zebranie zajął prezes p. J. Boryna a następnie wygłosił aktualny referat „pomoc porodowa u krów“ Dalej, sprawozdanie zarządu za rok ubiegły wygłosili pp.: Boryna, prezes, Babski, skarbnik i Ryński, prezes prod. trzody chlewnej. Walne zebranie udzieliło ustępującemu zarządowi absolutorjum poczem odbyły się wybory nowego zarządu. Członkowie dali dowód swego wysokiego wyrobienia społecznego i rozsądku, nie kierując się animozjami osobistymi, ani partyjniactwem. Zywiołowo, jednoznacznie, prezesem został obrany przez akklamację „Stary prezes“ Boryna Józef, który wiekiem jest najmłodszym prezesem w powiecie, ale że służyć może za przykład rolnika „pracownika i bojownika“, dlatego słusznie jest lubiany i rozumiany nawet przez najstarszych i życiem doświadczonych rolników. Dalej prawie jednoznacznie również przez akklamację zostali do zarządu wybrani pp. Lewandowski Z. zastępca przewodniczącego, Babski St. skarbnik, Ewertowski Leon sekretarz, Ryński Bernard prezes prod. trzody chlewnej, Susmarsi L. zastępca prezesa i delegat pow. Kościński i Bartkowski członkami komisji rewizyjnej.

Po wyborze zarządu przewodniczący zebrania, jako tutejszy nauczyciel, wygłosił okolicznościowe przemówienie o wkroczeniu wojsk polskich, po którym kółkowiec łącząc wyrazy radości wznieśli okrzyk gorących życzeń dla Mocarnej Polski, Jej Najwyższego Gospodarza Pana Prezydenta, Wielkiego Wódza Marszałka Polski i jego dzielnej armii. Radością swą w rocznicę wkroczenia żołnierza polskiego na naszą ziemię podzielili się nasi gospodarze z braćmi z za kordonu składając wszyscy od serca drobne ofiary na „Fundusz Szkolnictwa Polskiego Zagranicą“.

Miła rocznica.

Omule. Tutejszy Oddz. Z. S. w miesiącu styczniu obchodzi miłą rocznicę — 2-lecia otwarcia świetlicy. Oddział nasz, jeden z najstarszych w powiecie, zawsze czynny i w pracy przodujący innym, z chwilą uzyskania własnej świetlicy nabiera pełnego rozmachu w pracy. Przedewszystkiem, mimo stosunkowo ubożego środowiska, własnymi siłami munduruje swych członków i wyposaża świetlicę w niezbędne urządzenia, czasopisma i wreszcie 3-lampowy odbiornik radiowy, czyniąc ją miłym miejscem rozrywki nie tylko obywateli strzelców, lecz i starszego obywatelstwa naszej wsi, którego sympatją musieli sobie zdobyć członkowie. Oddz. Strzeleckiego. Niemniejszymi sukcesami poszczycić się może też Oddział i na innych odcinkach pracy. Ucząc władania karabinem, oddział pamięta, iż państwo buduje się pracą — więc uczy swych członków pracy swego zawodu. Zdobyte szeregu pierwszych nagród powiatowych i pierwszej wojewódzkiej w postaci pięknej biblioteki wartości 200 zł które zdobył oddz. w r. ub. w pracy przysposobienia rolnego, którą to pracę kontynuują członkowie od założenia oddziału t. j. od r. 1929.

Pamiętając iż świetlica jest kuźnią, w której wykuwają się, później realizowane plany projekty — oddział uroczystie obchodzi jej otwarcie. Jak w r. ub, tak i obecnie w niedzielę 27 stycznia, w tą miłą rocznicę, oddział urządził „Wieczór śmiechu“ i „Wielką Zabawę Karnawałową“ na sali p. Badzięga na co zaprasza Szan. Obywatelki i Obywateli.

Nowe Koło Zw. Rezerwistów.

Sumin. W dniu 16 bm. odbyło się Zebranie Organizacyjne Zw. Rezerwistów przy udziale około 30 zebranych. Po przemówieniu p. Koprońskiego miejsc. obernisty, przystąpiono do zapisywania członków, których zapisało się 24. Zkolei przystąpiono wyboru Zarządu w osobach: Kopaczewski Józef — prezes, Szramowski Wiktor — sekretarz, Koproński Fr. — skarbnik, Fludra M. — przod. str. gran. — komendant. Po przemówieniu powitalnym prezesa, zebranie zamknięto hasłem „Honor i Ojczyzna“.

Z dalszych stron.

Przeniesienie starostów.

Brodnica. Według otrzymanych wiadomości Starosta brodnicki Wimmer zostanie przeniesiony na równorzędne stanowisko do Kotołomy, natomiast na starostę brodnickiego upatrzony jest dotychczasowy Starosta wąbrzeski p. Kalkstein.

Śmierć pierwszej ofiary wskutek spożycia zatrutego trychniną mięsa.

Jak dowiadujemy się w ostatniej chwili zmarła dziś w nocy w Rumianie p. Emilja Swiniarska z domu Czarnicka wskutek spożycia zatrutego trychniną mięsa. Stan Męża zmarłej jak i pozostałych 7 członków rodziny jest beznadziejny.

Furmanką naprzetał przez zatokę.

Wejherowo. Mocny i twardy lód zatoki Puckiej ułatwia w dużej mierze rybakom kaszubskim, zamieszkałym na półwyspie Helskim, skróconą komunikację z Puckiem i Swarzewem na przelał przez zatokę. Na zatoce widzi się nawet konne zaprzęgi. W niedzielę zaś mieszkańcy Chałup na Helu i Wielkiej Wsi Hallerowa udają się lodem do kościoła w Swarzewie. Dla Chałupian skrócona przez to zostaje droga o 7 klm. Droga lądową mają bowiem 14 km.

Pod Lublinem pociąg roztrzaskał furmankę.

Lublin. 18. 1. Wczoraj około godz. 5 rano pociąg pospieszny, zdążający z Rozwadowa do Lublina, najechał na przejeździe kolejowym pod Niedźwicą na furmankę chłopską. Furmanka została doszczętnie rozbita. Woźnica i jeden podróżny odnieśli lekkie rany. Jedną kobietę i dwóch mężczyzn przewieziono w stanie beznadziejnym do szpitala w Lublinie. Spłoszone konie zbiegły.

Niezwyczajna przygoda komornika.

Tuchola. Niezwyczajna przygoda przytrafiła się pewnemu egzekutorowi w miejscowości Sliwiec.

Za wchodzącym do chlewu rolnika G., na wyb. Sliwiec, egzekutorem, drzwi nagle zamknęły się i przestraszony egzekutor znalazł się w ciemnej pułapce, wśród nierogacizny. Wyjście z chlewu było niemożliwe, gdyż drzwi posiadały zatrzask jedynie na zewnętrznej stronie.

Stukanie, wołanie i głośne pukanie było daremne. Nikt widocznie tego nie zauważył, gdyż egzekutor po jakimś czasie zaprzestał wołania i pukania, zdając się na łaskę losu. Po upływie kilku godzin ktoś z domowników szedł do chlewu i znajdując go tam egzekutora wypuścił na wolność.

Pan Kleofas startuje.

Moi Kochani!

Kupę lat włóczyłem się po powiecie, ale tęsknota za swoimi stronami zagnała mnie na Święta Bożego Narodzenia do rodzinnej wioski. Wiele się w tym czasie zmieniło, dużo na dobro, ale i złego nie brak. Jeżeli mi Szanowna Redakcja użyczy miejsca i trochę farby na swych łamach, to będę się starał zapanować podzielić z Czytelnikami moimi obserwacjami. Ze to długo obracałem się między obcymi, więc wybaczcie mi moi drodzy, że język mój jest trochę koszlawy i kostropaty, ale myślę że z czasem nabiorę wprawę. Chłopaka posyłam do szkoły, a i ze szkolnikami gadam od czasu do czasu, to mi się język wyszlifuje. Mom też ciotkę starą, z którą parę razy na tydzień gadam. Ciotka, jak to ciotka, ciężko się z nią dogadać, ale mówią, że jak się człowiek naloży to i w piekle niegorzy. I ja się już do ciotecznego zrządzenia zaczynam przyzywać. Ciotka moja je starą panną, pyskata była już za młodu, a teraz, — no lepi będzie się taką ciotką nie chwalić. Ostatnią razą, jak byłem u ciotki, przyleciała jakaś kumoszka i zaczęły mądrze gadać o polityce. Oj, co ta kumoszka nie nabredziła. Dowiedzieliśmy się od ni, że taki antysemita jak Hitler, a pokłócił się o mało co z Francuzami o jakąś Sarę — nazwiska nie pamiętała. Francuzi, że to żydów mają dość, od kiedy się bliżej ze Stawiskiem poznali, Sarę Hitlerowi odstąpili i niedługo ma się z nią żenić. Ciotka moja dziwiła się, że sobie Sary z Polsknie wzion, bo miałyby większy wybór.

W ostatnich dniach gwoli mrozów siedziałem w chałupie. Zresztą i kobieta mi trochę cherlała i już się bojałem, czy doktora z miasta nie zawołać. Ale szczęśliwie to ji jakoś przeszło.

Krótko po Trzech Królach byłem z moją kobietą w Lubawie na targu. Siła nowości żem się tam dowiedział. Same miasto je dycht ładne, jeno ludziska jakieś pokwaszone, widać pieniędzy nie mają, bo w geszefach słaby ruch. Powiedali mi w jednym interesie, do którego zająłem sprawunki, że w som stary rok, gdzieś kele Lubawy, pare lorbasów znieważyło godło państwowe, ale mom nadzieję, że ich wnet za to do ciupy wsadzą, żeby się łapserdaki usatkwali i przyszli do rozumu. Wyczytałem też w mieście w gazetach, że w Łodzi sądzą jakichś partyjników za awanturowanie się w kościele i bijatyki po ulicach. Za świadków swoich mają oni kryminalistów i dezertów z wojska. Na partjach w Polsce jeszcze się dycht dobrze połapać nie zdążyłem i choć ciotka mi wciąż brzęczy, że to są fest ludzie, to jednak nie daje ji wiary, bo jak tyle łotrów zebrało się między nimi tylko w jednym mieście, to kto wie, co kryje się gdzieindziej, napewno też ni mają czysty westki.

Zimno było paskudne, ale ciekawy miasta, łażem po wszystkich kątach, aż mnie zaczęła wkońcu trzęść ograszka. Mówię do kobiety, że nima żartów i trzeba klin klinem wybić. Więc wlażę do knejpy i wołam dużą czystą. Karczmarz stawia kieliszek i mówi czerwona, czy niebieską? Czystą — zawołałem zły — nie żadną niebieską, wewowejta, jeszcze nie południe, a pan się już upił, ja, jak piję, to bez farby a na niebieskiej to sobie ciotka włosy pali. Tamten się uśmiechnął, co mnie do reszty rozbewstwiło i wściekły że sobie ze mnie kiepkują, wyszedłem. Tu dopiero początek moich kłopotów i zjadowień, ale muszę się dziś umitygować i schować ołówkę do kieszeni, bo robota, choć nie zając i nie ucieknę, ale czeka na mnie. Niedługo znów dam znać o sobie. Tymczasem żegnam.

Wasz Kleofas.

Ruch Towarzystw.

Nowemiaso. W piątek dnia 25. stycznia 1935 r. o godz. 8-mej wieczorem odbędzie się w Hotelu Centralnym DOROCZNE WALNE ZEBRANIE Koła Związku Oficerów Rezerwy w Nowemiasie. Prosimy o punktualne przybycie. ZARZĄD

Bacność Sokoli!

Nowemiaso. Walne zebranie Tow. Gimn. „Sokol“ w Nowemiasie n/Drwęcą odbędzie się w piątek, dnia 1. lutego 1935 r. o godzinie 19-tej (7-mej wieczorem) w świetlicy parafialnej w miejscu, ulica kościelna z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie, 2) Odczytanie Protokołów z ostatniego walnego i miesięcznego zebrania, 3) Sprawozdania roczne i dyskusja: a) prezesa, b) sekretarza, c) naczelnika, d) skarbnika, 4) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej i udzielenie pokwitowania Zarządowi, 5) Uzupełnienie zarządu (§ 28 statutu), 6) Wybór członków do pocztu sztandarowego, 7) Wybór Komisji Rewizyjnej na rok 1935, 8) Wybór przewodniczącego i członków sądu honorowego, 9) Wybór 2 delegatów i 2 zastępców do Rady Okręgowej, 1 delegata i 1 zastępcę do Rady Dzielnicowej, 10) Uchwalenie budżetu na rok 1935, 11) Wolne wnioski, 12) Zamknięcie.

W razie nieprzybycia odpowiedniej ilości członków uprawnionych do głosowania, walne zebranie odbędzie się 20 minut później bez względu na obecną ilość członków. Członkowie, zalegający ze składkami dłużej niż trzy miesiące, tracą prawo uczestniczenia z prawem głosu decydującego w walnym zebraniu w myśl § 14 statutu.

Wobec tego należy zalegające składki zapłacić u druha skarbnika St. Pańskiego najdalej przed otwarciem walnego zebrania. Czolem!

ZA ZARZĄD:

(—) Fr. Barański, Prezes. (—) L. Rzymiski, Sekretarz.

Całkowite wstrzymanie emigracji zarobkowej do Francji.

Ostatnio przy udzielaniu wiz do Francji emigrantom udającym się za kontraktami pracy, ostrzegano wychodźców, iż nie jest wykluczone zawrócenie ich przez władze francuskie z granicy zpowrotem do kraju.

Ostrzeżenie te spowodowały prawie całkowite wstrzymanie wyjazdów za kontraktami pracy, gdyż zakontraktowani obawiają się przykrych niespodzianek. Francuska misja dla rekrutacji robotników w Polsce, kieruje obecnie do Francji tylko rodziny osiadłych tam wychodźców polskich.

W ciągu ostatniego roku do Francji wymigrowały na stałe 8.662 osoby, podczas gdy za lat ubiegłych emigracja zarobkowa do Francji wykazywała wyjazdy 20.000 do 30 tysięcy osób.

W Budapeszcie rozpoczął się „czerwony proces“

BUDAPESZT., W poniedziałek rozpoczął się w Budapeszcie proces przeciwko 43-letniemu Matjasowi Rakosy'emu, który natychmiast po obwołaniu czerwonej dyktatury bolszewickiej w dniu 21 marca 1919 roku na Węgrzech objął w Budapeszcie stanowisko komisarza ludowego dla spraw przemysłowych i był członkiem t. zw. rady wykonawczej, obalając dawną konstytucję węgierską, a wprowadzając konstytucję komunistyczną. Rakosy zarządzał też sprawami kolejowymi, pocztowymi i dowodził armią czerwoną, która spłądowała szereg miejscowości na Węgrzech. Rakosy wydał 27 wyroków śmierci.

Na rozprawie, która wzbudziła w Budapeszcie olbrzymie zainteresowanie, obecni są także przedstawiciele sowieckiego komisarjatu do spraw zagranicznych, dalej posłowie sowiecy z Wiednia, Londynu i Budapesztu.

Prasa paryska o wynikach narad genewskich w sprawie bezpieczeństwa i paktu wschodniego.

PARYZ, 21. 1. Prasa reasumuje wyniki narad genewskich w sprawie zapewnienia bezpieczeństwa europejskiego i realizacji paktu wschodniego. Przy tej sposobności dzienniki poświęcają wiele miejsca konferencji ministrów Becka i Laval'a.

Korespondent „Le petit Parisien“ podkreśla, że rozmowa min. Becka z min. Lavalem była nacechowana tonem uprzejmej szczerości, która jest najlepszym warunkiem udzielenia sobie wyjaśnień między sbrzymierzeńcami. Podobnie jak i pierwsza rozmowa, spotkanie to nie wydaje się być decydujące ani w sensie potwierdzającym, ani też negatywnym. Urzeczywistnienie paktu zależy jeszcze od Polski, która dotychczas się nie wypowiedziała. Min. Laval postępuje zupełnie słusznie, gdy przyjaźnie rozmawia z Polską i nie narzuca Polsce tego, czego ona nie chciała. Nie trzeba bowiem narażać się na ryzyko utraty silnego sojusznika dla pozyskania mało pewnej przyjaźni Zw. Sowieckiego.

„Journal“ komentuje również ustęp deklaracji Litwinowa, iż urzeczywistnienie paktu wschodniego zależy obecnie tylko od Niemiec.

Komisarz Litwinow uważa, iż Polska nie mogłaby odmówić w razie gdyby Niemcy się zgodziły. Autor zapewnia, iż min. Laval wyniósł z rozmów z min. Beckiem wrażenie, iż Polska zachowuje w zupełności rezerwę. Pogłoski na ten temat wynikają po większej części ze stanowiska polskiego, które w kuluarach jest zawsze pełne niedomówień co do przystąpienia Warszawy do paktu wschodniego.

Taki będziemy mieli samorząd

jakich ludzi sobie wybierzemy do zarządów samorządowych.

Ustawa samorządowa ma olbrzymie znaczenie w rozwoju życia gospodarczego i społecznego. Wprowadza ona jednolity ustrój samorządowy w całym Państwie, a tem samem przekreśla różnice dzielnicowe. Tworzy gminy zbiorowe, a te jako jednostki gospodarczo silniejsze od gmin dawniejszych jednowioskowych, będą mogły dużo więcej od nich zdziałać. Obecnie gminy zbiorowe powinny pomyśleć o organizacji zbytu produkcji rolniczej, celem omińnięcia kosztownego pośrednictwa (budowa śpiichrzów zbożowych, zbiornice jaj itp.).

Szeroka i trudna jest ta działalność młodego samorządu, bo czasy ciężkie. To też wójtowie i radcowie gminy powinni to być ludzie z dobrym zmysłem gospodarczym i oszczędnościowym. Stoi im obecnie przed wyborami do rad gminnych i wójtów, Trzeba tę sprawę zawczasu pilnie omawiać na zebraniach Kółek Roln. i przy każdej sposobności. Trzeba dobrze zważać, aby do zarządów gminnych weszli ludzie dzielni, rozumni, uczciwi, naprawdę wartościowi, tacy, którzy dali się już poznać ze swej działalności, którzy mają doświadczenie. Szczególnie to dotyczy wójtów, bo rada uchwała i kontroluje, a wójt gospodarzy. Naczelnym prawem dobro Państwa i dobro gminy, takie hasło powinno przyswiecać wszystkim, przy wyborach do zarządów gminnych.

Nasz młody samorząd musi być czynny. Musimy go tak zorganizować, żeby chciał i potrafił pomagać Rządowi w walce z trudnościami gospodarczymi.

Pamiętajmy o tem, że taki będzie samorząd, jakich ludzi wybierzemy do zarządów gminnych.

Kalinin krytykuje sprawność kółchozów sowieckich.

MOSKWA, 20. 1. Na okręgowym zjeździe Sowietów Kalinin wygłosił przemówienie, w którym podkreślił, że praca rolników sowieckich jest bardzo nikła, intensywność pracy jest słaba, Gospodrstwa kolektywne nie umiały sobie dać rady ze złemi warunkami rolniczymi w ub. roku. Urodzaj zbóż ozimych w roku ubiegłym w okręgu moskiewskim był mniej niż średni.

Dalej Kalinin zaznaczył, że Rosja sowiecka zbyt wiele konsumuje chleba. — Zdołaliśmy zebrać — mówi Kalinin — 1.500 milionów centnarów i wszystko to zjadamy, gdyż mało posiadamy innych środków spożywczych. Kółchozy pracują źle, tam, gdzie znajduje się dobry kierownik, kółchozy dają dobre wyniki, natomiast szeroka masa rolnicza nie troszczy się o rowój kółchozów.

Śmierć na torze kolejowym.

Poznań. W niedzielę w południe na szlaku kolejowym Poznań-Warszawa niedaleko Poznania z niewyjaśnionych dotychczas przyczyn wypadł z wagonu pociągu zdążającego z Warszawy do Poznania 60-letni Wicenty Grabowski, stolarz z Poznania. Wskutek upadku Grabowski stracił przytomność. Wypadł on na sąsiedni tor. W kilka minut później nadjechał po tym torze inny pociąg, który nieprzytomnego Grabowskiego przejechał. Grabowaki poniósł śmierć na miejscu.

Gdynia gwarancją bezpieczeństwa Czechosłowacji.

MORAWSKA OSTRAWA, 21. I. Grudniowy zeszyt praskiego tygodnika „Wojna i mir“ w artykule pod tytułem „Gdynia czeskim oknem na świat“, zajmuje się sprawą bezpieczeństwa Czechosłowacji na tle nieposiadania dostępu do morza. W artykule tym autor twierdzi stanowczo, że skoro republika czechosłowacka niema dostępu do morza, musimy się postarać o najlepszy i najbezpieczniejszy port.

Autor przychodzi do przekonania, że jedynym oknem na świat jest Gdynia słowiańska. Znaczenie przyjaźni i zaufania Polski nie docenia się należycie. Polska jest większym państwem, mającym znaczenie i o wzrost tego znaczenia powinniśmy my walczyć.

Co się tyczy obronności państwa, to musimy stwierdzić, że nie Hamburg lub Trjest, lecz tylko Gdynia może być jedynym naszym portem.

30.000 budynków spłonęło w Polsce w r. 1934.

Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych sporządza zestawienia o klęsce pożarów w 1934 roku.

Prowizoryczne obliczenia wykazały już że straty ogniowe w r. ub. były większe niż za lat poprzedzających. Dział przymusowego ubezpieczenia od ognia zanotował straty sięgające 25.000.000 zł. Pastwą ognia padło 17.000 nieruchomości, obejmujących łącznie 20.000 budynków.

O rozmiarach klęski pożarów w Polsce świadczy fakt, że statystyka ta, nie obejmując strat poniesionych w ubezpieczeniu dobrowolnym, bądź też zarejestrowanych przez prywatne towarzystwo ubezpieczeń?

Program Radjowy.

Warszawa — czwartek 24. I.

6.45—8.00 Andeja poranna 11.57 Sygnał czasu 12.00 Hejnał z Krakowa 12.03 Wiadom. meteor. 12.05 Codz. Przegl. Prasy Polskiej 12.10 Program dla dzieci 12.30, 13.10 XII koncert szkolny 13.00 Dział. poln. 13.05 Z rynku pracy 15.30 Wiadom. o ekap. polsk. 15.35 Przegl. giełd. 15.45 Koncert z Krakowa 16.45 Lekcja języka franc. 17.00 Teatr Wyobraźni z Krakowa 17.50 Skrzynka poczt. 18.00 Pogadanka rolnicza 18.15 A. Dewitt gra własne transkrypcje fortepianowe 18.45 Co czytać (szkie liter.) 19.00 Płyty 19.20 Pogadanka aktualna 19.30 Płyty 19.45 Program na dzień nast. 19.50 Wiadomości sport, 20.00 Muzyka lekka 20.45 Dziennik wiecz. 20.55 Jak pracuj. Polsce 21.00 Koncert wieczor. 21.45 Odezyt 22.00 Koncert reklam. 22.15 Muzyka tan. 22.45 Odezyt w jęz. ang. z Krakowa 23.00 Wiadom. meteor. 23.05—23.30 D. e. muz. tan.

Warszawa — piątek 25. I.

6.45—8.00 Andeja poranna 11.57 Sygnał czasu 12.00 Hejnał z Krakowa 12.03 Wiadom. meteor. 12.05 Codz. Przegl. Prasy Polskiej 12.10 Płyty 12.45 Odezyt 13.00 Dziennik połudn. 13.05 Utwory salon. 13.10 Wiadom. o ekap. polsk. 15.35 Przegląd giełdowy 15.45 Koncert z Katowic 16.25 Koncert z Wilna 16.45 Aud. dla chorych 17.15 Peperata z Krakowa 17.50 Przegląd wydawnictw 18.00 Wiadomości rolnicze 18.10 Zycie kult. i artyst. stolicy 18.15 Muzyka tan. 18.45 Odezyt o ochronie przyrody i łowiectwa 19.00 Recital śpiew. 19.20 Pogad. aktua. 19.30 Płyty 19.45 Program na dzień nast. 19.50 Wiadom. sport 20.00 Jak spędzić święto 20.05 Pogadank. muz. 20.15 Koncert symfon. 22.30 Recytacje poezji 22.40 Koncert reklamowy 23.00 Wiadom. meteorol. 23.05 — 23.30 Muzyka taneczna z kawiarni Gastronomja.

Giełda zbożowa w Poznaniu

Notowania z dnia 22. I. 1935. Za 100 kg. płacono	
Zyto	15,25 — 15,50
Pszonica	15,50 — 16,00
Jęczmień browarowy	20,25 — 20,75
Jęczmień jednolity	19,00 — 19,50
Jęczmień zbiorowy	18,75 — 19,25
Owies	15,25 — 15,50
Otręby żytnie	10,75 — 11,50
Otręby pszenne (grube)	10,85 — 11,35
Otręby (średnie)	15,50 — 15,75
Gorzycza	48,00 — 50,00
Groch Viktorja.	41,00 — 45,00
Groch Folgiera	32,00 — 35,00

Giełda pieniężna. Bank Polski płacił w dniu 22. I. 1935 za			
dolary amerykańskie	5,80—5,38	funtów szterlingów	26,48
franki szwajcarskie	172,65	franki francuskie	34,90
guldeny gdańskie	172,72	liry włoskie	45,25
		florency holenderskie	358,70

Redaktor odpowiedzialny: Antoni Miłoszewski w Nowemmieście n. Drw.
Wydawca: Celestyn Miłoszewski w Nowemmieście n. Drw.

Mieszkańcom miasta Lubawy i okolic podaję do łaskawej wiadomości, iż

z dniem 20 stycznia 1935 r.,

osiedliłem się

w LUBAWIE RYNEK NR. 4, (dom p. Krasińskiego), i przyjmuję pacjentów od godz. 9—12 i 3—5

Dr. J. Dziadek
Lekarz

DRUKI

NA KARNAWAŁ
po najniższych cenach poleca
Drukarnia i Księgarnia - B. Miłoszewski,
Nowemmiasto n. Drwęcą — Rynek Nr. 19.

Kupujemy po cenach najwyższych

TYMOTKĘ

i wszelkie

KONICZYNY

„Rolnik“

Spółdzielnia rolniczo-handlowa

LUBAWA
telefon 39

NOWEMMIASTO
telefon 49.

Przyma eksportowy

górnoszląski

węgiel

brykiety

węgiel kowal.

poleca

ST. ROST

Nowemmiasto - Rynek.

Trzypokojowe

mieszkanie

do wynajęcia od 1 lutego br.

Nowemmiasto

ul. Mickiewicza 4

Pokój

ładnie umeblowany

z utrzymaniem od zaraz

do wynajęcia.

Gdzie? wskaże admin.

Książnica Kopernikańska
w Torunlu

Przeprowadziłem się

do mieszkania

przy ul. Warszawskiej Nr. 16,
do dom pani Bestjanowej w Lubawie

Dr. Wierzbowski
LEKARZ.

Prima węgiel kowalski

Węgiel opalowy

Brykiety

Koks

Drzewo opalowe

poleca po znizonych cenach

„Rolnik“ Spółdzielnia roln.-handl.

Lubawa, tel. 39, Nowemmiasto, tel. 49.